

LIBRIS

We know

books

Copyright © Augusto Cury 2007

Titlul în limba portugheză
O CÓDIGO DA INTELIGÊNCIA

A Formação de Mentes Brilhantes e a Busca da
Excelência Emocional e Profissional
Copyright 2008 by Augusto Jorge Cury

Copyright © 2012 EDITURA FOR YOU

Coperta www.graficadesign.ro
Tehnoredactare: Felicia Drăgusin

Descrierea CIP a Bibliotecii Nationale a României
CURY, AUGUSTO
Codul inteligenței 2012
ISBN 978-606-639-016-3
232.931

Toate drepturile asupra versiunii în limba română aparțin Editurii For You.
Reproducerea integrală sau parțială, sub orice formă, a textului din această
carte este posibilă numai cu acordul prealabil al Editurii For You.

Tel./fax. 021/6656223; 0724212695; 0314286724,
e-mail foryou@editura-foryou.ro; editura_foryou@yahoo.com
site: <http://www.editura-foryou.ro>; copiii-indigo.ro

Printed in Romania

ISBN 978-606-639-016-3

Augusto Cury

autor al cărții
PĂRINȚI STRĂLUCIȚI; PROFESORI FASCINANȚI

CODUL INTELIGENȚEI

Formarea de minți sclipitoare și căutarea
excelenței emoționale și profesionale

Traducere
Georgiana Bărbulescu

EDITURA FOR YOU

1. Instruirea intelectului pentru a descifra codurile inteligentei	6
2. Definiția inteligentei: Homo sapiens, o ființă dincolo de limitele logicii	10
3. În ce școli se învață descifrarea codurilor?	17
4. Nu există procedee magice pentru descifrarea codului inteligentei	21
5. Codurile sunt universale.	25
6. Codurile pe care Einstein nu le-a descifrat.	30
7. Prima capcană a minții umane: Conformismul	34
8. A doua capcană a minții umane: Autocompătirea	40
9. A treia capcană a minții umane: Teama de a-și recunoaște greșelile	46
10. A patra capcană a minții umane: Frica de riscuri	52
11. Primul cod al inteligentei: Codul eului ca administrator al intelectului.	58
12. Al doilea cod al inteligentei: Codul autoanalizei critice - reflectarea la consecințele comportamentelor	92
13. Al treilea cod al inteligentei: Codul psihoadaptării sau al rezilienței - capacitatea de a supraviețui	102
14. Al patrulea cod al inteligentei: Codul altruismului - capacitatea de a ne pune în locul celorlalți	116
15. Al cincilea cod al inteligentei: Codul dezbaterii de idei	129
16. Al șaselea cod al inteligentei: Codul carismei	139
17. Al șaptelea cod al inteligentei: Codul intuiției creative	149
18. Al optulea cod al inteligentei: Codul eului ca administrator al emoțiilor	177
19. Profesioniștii care au descifrat codurile: diferențele dintre profesioniștii buni și cei excelenți	192
20. A vinde visele codurilor inteligentei unei societăți care a încetat să mai viseze	202
Referințe bibliografice	211

CĂRȚI PUBLICATE DE EDITURA FOR YOU

Monica Vișan

Metodă rapidă de învățare a gramaticii limbii engleze

Exerciții de gramatică engleză vol I

Exerciții de gramatică engleză

vol. II VERBUL

toate trei costă 35,00 LEI

Neale Donald Walsch

Conversații cu Dumnezeu, volumul I, II, III

31,00 LEI

Prietenie cu Dumnezeu

12,00 LEI

Dumnezeusi minunile din viața noastră

15,00 LEI

Acasă cu Dumnezeu

20,00 LEI

Ce vrea Dumnezeu

18,00 LEI

Când totul se schimbă, schimbă totul

25,00 lei

Paul Ferrini

Iubire fără condiții,

5,00 LEI

Reflecții ale Minții Christice

Liniștea inimii,

Reflecții ale Minții Christice, partea a II-a

8,00 LEI

Miracolul iubirii,

Reflecții ale Minții Christice, partea a III-a

8,00 LEI

Întoarcerea în grădină,

Reflecții ale Minții Christice, partea a IV-a

10,00 LEI

Cuvinte de înțelepciune pentru fiecare zi

15,00 LEI

Amour sans conditions (lb. franceză)

10,00 LEI

Legile Dragostei

12,00 LEI

Puterea Dragostei

8,00 LEI

Iubirea este Evanghelia mea

8,00 LEI

Cum să creăm o relație spirituală

10,00 LEI

Christul cel viu

15,00 LEI

Înstruirea intelectului, pentru a descifra codurile inteligenței

Titus, generalul roman, însărcinat cu construirea Coliseumului, se mândrea că armata romană era singura care se pregătea pentru război în vreme de pace, antrenându-și soldații pe tot parcursul anului. Era cel mai eficient. Cu armata sa a devastat Ierusalimul în anul 70 d.C., comițând atrocități inimaginabile și luând sute de mii de prizonieri pe care i-a dus la Roma, dar acesta va fi subiectul unui roman istoric pe care-l voi publica în viitor. Înconjurat de lacrimile și de sângele prizonierilor săi transformați în sclavi, marele general a pus să se construiască monumente care sunt și astăzi în picioare.

Înstruirea impusă odinioară armatelor și câtorva domenii restrânse ale societății se aplică, în zilele noastre, tuturor sectoarelor. Ne aflăm în era instruirii. Se face instruire în practica sportivă și în activități ca mersul pe jos, dansul, calculul, scrisul, povestitul, regizarea unei piese. Oamenii sunt instruiți pentru a conduce vehicule, a pilota avioane, a lucra cu diferite mașini. Sunt instruiți pentru a vorbi în public, pentru a opera cu calculatoare, pentru a face programe, a administra întreprinderi, a executa proiecte. Sunt instruiți pentru a alege un vin sau altul, pentru a aprecia o operă de artă, pentru a fi atenți la calitatea produselor.

Cu toate acestea, când totul părea perfect în era instruirii, iată că, observând problemele psihice și sociale ale societăților moderne, constatăm că am comis o greșală istorică extrem de

gravă. Am uitat de instruirea cea mai importantă – adică de instruirea în domeniul descifrării și aplicării codurilor inteligenței. Fără ele nu ne putem dezvolta imaginația, capacitatea de a depăși întemperiile vieții și potențialul nostru intelectual.

Memoria suprautilizată și codurile inteligenței subutilizate

Ar trebui să descifrăm aceste coduri, cu aceeași energie cu care căutătorul de aur străpunge piatra, în căutarea metalului prețios, cu aceeași tenacitate cu care chirurgul desprinde pielea pentru a descoperi țesuturi ascunse, cu aceeași râvnă cu care însetatul caută apă, ca să-și potolească setea în deșertul fierbinte.

Simțul comun crede, în mod greșit, că memoria îi este subutilizată. Unii cred că folosesc 10%, alții 20%, iar alții, cu puțin peste 20% din capacitatea totală a memoriei lor. Dar acest mod popular de a gândi e ingenuu, simplist – și, prin urmare, trebuie corectat. Memoria este selectivă. În plus, se deschide și se închide în funcție de emoțiile și sentimentele pe care le trăim într-un anumit moment al existenței.

Emoțiile tensionate, fobice și temătoare închid ferestrele memoriei, iar cele care implică plăcere, provocare și seninătate le deschid. Deși emoțiile pașnice deschid ferestrele, cu toate acestea memoria e selectivă, căci nu-și deschide toate arhivele.

V-ați gândit cum ar fi dacă memoria n-ar fi selectivă? Orice cuvânt – ca de exemplu „mașină“, „avion“, „prieten“, „dușman“, „frică“ – ne-ar permite accesul la milioane de date pe care le avem arhivate și care sunt legate de memorie, saturându-ne intelectul. Scoarța noastră cerebrală n-ar suporta un asemenea vârf de date. Observați că, atunci când avem preocupări recurente și ne gândim obsesiv la o anumită chestiune, suntem epuizați, ne trezim obosiți și fără energie. Selectivitatea memoriei obiective ne protejează mintea împotriva acumulării de gânduri, de imagini mentale și idei.

Dacă, însă, ne-am observa cu atenție mintea, probabil că majoritatea dintre noi ne-am da seama că ne folosim excesiv memoria, de aceea gândim excesiv și, ca urmare, ne consumăm excesiv, generând astfel *Sindromul gândirii accelerate* (SGA) (Cury, 2004).

Emoțiile fluctuante, gândurile anticipative și excesul de angajamente fac parte din meniul unei persoane caracterizate prin hiper-gândire. Dacă oamenii și-ar folosi memoria într-un mod mai rațional, și-ar uza mai puțin creierul, s-ar trezi cu o dispoziție mai bună, s-ar bucura mai mult de ziua care răsare, ar crea mai multe situații propice pentru a-i cuceri pe cei dragi, pentru a avea gesturi unice, reacții neașteptate și atitudini surprinzătoare.

Memoria, care e deja selectivă, poate fi blocată și mai mult de un stres intens, care, la rândul lui, blochează codul intuiției creative, făcând ca *homo bios*, instinctul, să prevaleze asupra lui *homo sapiens*, capacitatea de a gândi. Stresul poate închide ferestrele memoriei în cadrul unor concursuri, interviuri, prezentări publice, situații noi și provocări manageriale, generând prestații intelectuale de slabă calitate chiar și la persoane excepționale.

Cu excepția mecanismelor care ne fac să sub-solicităm memoria, ceea ce este sub-solicitat la toți oamenii sunt codurile inteligenței. Bogați și săraci, psihiatri și pacienți, conducători de firme și angajați, cu toate că pot avea calități minunate, au un potențial psihiatric global limitat, pentru că nu pot să descifreze codurile inteligenței, în toată plenitudinea lor.

Complexa definiție a inteligenței: trei straturi psihice

Înainte de a începe să abordăm codurile inteligenței, trebuie să definim inteligența. Înainte de orice, aș vrea să spun, cu smerenie, că, de-a lungul a peste douăzeci de ani, am dezvoltat una dintre puținele teorii mondiale despre modul de funcționare a minții, construcția de gânduri și procesul de formare de oameni care gân-

desc, intitulată *Inteligența multifocală* sau *Psihologia multifocală* (titlatură nord-americană și care va fi adoptată la nivel mondial).

Psihologia multifocală nu este o teorie neuro-științifică, ci una psihologică și care intră în domeniul pedagogiei, sociologiei și filozofiei. În această teorie, inteligența are o definiție complexă, care diferă de cele formulate în cadrul altor teorii sub diferite aspecte, căci pătrunde în zone pe care alți autori nu au avut ocazia să le studieze, cum ar fi fenomenele care acționează, în câteva fracțiuni de secundă, în construcția lanțurilor de gânduri, imagini mentale și idei. Dar teoria mea nu e, în niciun caz, mai bună decât cea a străluciților autori consacrați, precum Freud, Jung, Gardner, Morin, Piaget și Vigotsky.

Psihologia multifocală a fost folosită de nenumărați specialiști din domeniul sănătății mintale, precum și în cercetări, în teze de masterat și doctorat și în cursuri post-universitare. Cu toată ampla sa răspândire, vreau să subliniez că nicio teorie nu e reală, în sine. Ea este constituită dintr-un ansamblu de postulate, ipoteze, concepte și argumente, din care derivă cunoștințele.

Prin faptul că am cercetat nu doar procesul de construcție a gândurilor, ci și natura gândurilor și limitele interpretării, m-am convins că adevărul constituie o țintă intangibilă. Toate teoriile trebuie evaluate, analizate, testate și gândite.

Îl invit pe cititor să dezbată idei și să-și exercite auto-analiza critică, două dintre codurile inteligenței – iar apoi să tragă propriile sale concluzii.

Definiția inteligenței: Homo sapiens, o ființă dincolo de limitele logicii

Cele trei mari zone psihice care definesc inteligența

* **A**ș dori ca, citind în următoarele paragrafe ce înseamnă inteligența, cititorul neobișnuit cu aceste concepte să nu se descurajeze. Va fi o expunere sintetică. În contextul *Psihologiei multifocale*, definiția inteligenței e cuprinzătoare și, așa cum arată chiar numele teoriei, multifocală, multidinamică și multifactorială. Unii autori au sugerat și ei că inteligența e multidimensională și modificabilă (Feurstein, R., 1980). Conceptul global de inteligență intră în trei mari etape sau trei mari zone. Primele două sunt subconștiente, ultima e conștientă.

Prima zonă e mai profundă și se referă la fenomenele subconștiente care acționează, în câteva miimi de secundă, în procesul de recuperare și organizare a informațiilor existente în memorie și, ca urmare, în construirea gândurilor și emoțiilor. Această producție e înregistrată de mii de ori de fenomenul IAM (Înregistrare Automată a Memoriei), construind platforma care formează eu-l, acesta fiind expresia maximă a conștiinței critice și a capacității de a alege. Tot ceea ce percepem, simțim, gândim și trăim se transformă în cărămizi pentru construirea acestei platforme a eului.

A doua zonă e legată de ansamblul variabilelor complexe, care influențează, în mici fracțiuni de secundă, fenomenele care citează memoria și produc gândurile, imaginile mentale, ideile și

fanteziile. Dintre aceste variabile, le evidențiem pe cele definite prin „cum mă simt“ (starea emoțională și motivațională), „cine sunt“ (istoria existențială arhivată în ferestrele memoriei), „unde sunt“ (mediul social), „cine sunt sub aspect genetic“ (natura genetică și matricea metabolică cerebrală) și „cum acționez ca administrator al psihicului“ (eul ca regizor al scenariului poveștii).

În mod normal, teoriile pun accent pe rolul aspectelor psihice, sociale și genetice, în procesul de construire a inteligenței. Unii gânditori s-au concentrat asupra interacțiunii dintre cele două mari forțe generatoare ale dezvoltării, în general, și a inteligenței, în particular: natura și cultura. „*Nu e o competiție, e un dans*“ (Sternberg, 1990). Da, de fapt există un dans dinamic de variabile, dar care depășește aceste două mari forțe generatoare.

Așa cum am văzut, în afară de variabila genetică și de cea culturală, se află în prim plan și variabilele „cum acționez ca administrator al psihismului“ și „gradul de deschidere a ferestrelor memoriei“, determinate de stările emoționale (bucurie, calm, dispoziție depresivă, anxietate). Studiind acești alți factori, descoperim că mintea umană e mai complexă decât ne-am imaginat.

De exemplu, în trecut credeam că numai cei care avuseseră o copilărie cu traume, plină de pierderi și frustrări se îmbolnăveau și dezvoltau tulburări psihice și psihosomatice. Ne-am înșelat amar! Astăzi știm că și cei care s-au bucurat de o copilărie fericită și fără traume și de privilegiul de a avea niște părinți iubitori, generoși și solidari pot avea o viață psihică mizerabilă în adolescență și în viața adultă, dacă nu învață să descifreze unele coduri fundamentale, pe parcursul procesului de formare a personalității.

Aceștia ar putea fi victime ale stresului financiar, ale celui existențial, ale pierderilor, ale competiției nemiloase, ale frustrărilor, ale preocupărilor excesive – în fine, ale unei serii întregi de variabile care le delapidază patrimoniul psihic, în special bucuria de a trăi.

Alt exemplu. Credem, cu naivitate, că stăpânim pe deplin procesul de construcție a gândurilor, al ideilor și imaginilor mentale. Nu este adevărat. Putem stăpâni calculatoarele, automobilele sau avioanele, dar nu putem stăpâni complet mașinăria cea mai de neînțeles dintre toate: mintea umană. Câte gânduri neliniștitoare ne tulbură pacea, fără să le fi produs noi în mod conștient? Câte idei fobice trec prin spațiul scenei noastre psihice, fără ca noi să fi permis construirea lor, de către voința noastră conștientă?

Eul, ca gestionar psihic și administrator al intelectului, reprezintă doar unul dintre codurile inteligenței. Dacă el nu stăpânește complet gândurile și emoțiile complexe minți umane, chiar fiind un bun gestionar psihic, imaginați-vă ce s-ar întâmpla dacă și-ar lua cu totul mâna de pe acest proces de gestionare, care se petrece în cea de-a doua mare zonă a inteligenței.

În cazul acesta, dacă am folosi metafora unui vehicul pentru mintea umană, am putea spune că am fost aruncați pe bancheta din spate, cu un căluș în gură, și ne-am transformat în spectatori pasivi ai unei călătorii pe care n-am programat-o. De altfel, milioane de oameni călătoresc zilnic în mintea lor pe teritoriul fobiilor, al preocupărilor patologice și al anxietății, fără să fi programat această călătorie. Au intrat într-un film de groază, în care nu voiau să se afle. Mai dramatic e că filmul rulează în mintea lor. Nu există niciun buton care să permită deconectarea aparatului mintal.

Studiind prima și a doua mare zonă a inteligenței, am putea trage concluzia că *homo sapiens*, care are facultatea de a dezvolta ecuații matematice, formule fizice și programe logice pentru calculatoare, poate fi și atât de illogic, încât să genereze reacții agresive, disproporționate și iraționale.

Experți în lucrul cu cifrele pot să-și piardă logica și să reacționeze prosteste la o infimă contradicție. Medici, aparent controlați în fața pacienților lor, sunt capabili să reacționeze fără niciun control, atunci când li se pun întrebări de către colegi. Într-adevăr,

homo sapiens, fie el psihiatru sau pacient, matematician sau elev, e micro sau macro diferit, în fiecare moment al existenței. Nimeni nu e pe deplin stabil și coerent. Nivelul fluctuației determină doar gradul bolilor noastre.

Zona perceptibilă

A treia mare zonă a inteligenței se referă la rezultatele primelor două zone. Aici se află comportamentele perceptibile, care pot fi analizate, evaluate și apreciate, iar dintre ele se evidențiază rapiditatea raționamentului, gradul de memorizare, capacitatea de asimilare a informației, nivelul de maturitate în timpul maximelor tensionale, ca și palierele de toleranță, includere, solidaritate, generozitate, altruism, siguranță, timiditate, inovație și dezvoltare.

Această a treia zonă este cea în care se realizează, conform conceptului *Psihologiei multifocale*, cele mai diferite teste pentru măsurarea celor mai variate tipuri de coeficienți de inteligență. Toate aceste teste sunt, însă, circumstanțiale, parțiale și incomplete. Niciunul dintre ele nu este definitiv. Competențele detectate la unele persoane nu sunt detectate la altele. Capacitățile confirmate în anumite momente ar putea să nu se mai confirme dacă schimbăm variabilele (de exemplu „cum mă simt“, „unde mă aflu“, „nivel de gestionare psihică“).

Nu vom intra în multe amănunte teoretice și științifice despre aceste zone, în prezenta lucrare de aplicație psihologică, dar aş vrea să spun că aceste coduri ale inteligenței implică toate cele trei zone. Descifrarea și aplicarea lor sunt procese conștiente, dar făcând acest exercițiu vom atinge zonele subconștiente, învelișurile mai profunde ale inteligenței umane – chiar dacă nu ne dăm seama.

Voi evidenția cele opt coduri mai importante ale inteligenței. O mare parte dintre materialele tipărite sunt texte de auto-ajutorare, de orientare, pentru ca cititorii să poată face propriile alegeri,

cu toate că unii jurnaliști nu admit acest lucru și nu apreciază această orientare literară.

Îmi place foarte mult să scriu cărți de ficțiune. Dar multe dintre cărțile mele se înscriu în categoria „non-ficțiunii”. Unele dintre ele sunt clasificate, în mod eronat, ca auto-ajutorare. Cei care le clasifică astfel nu cunosc diferențele pregnante dintre o carte de auto-ajutorare și o carte de știință aplicată, respectiv, de psihologie, psihiatrie, pedagogie și filozofie aplicată. Cu toate limitele mele, foarte mari, caut să pun la îndemâna tuturor cunoștințele legate de modul de funcționare a minții extrase din teoria pe care am dezvoltat-o.

Intenționez să disponibilizez instrumente pentru stimularea dezbaterii de idei, astfel încât cititorii să poată învăța să acționeze asupra psihismului lor, să-și dezvolte conștiința critică, să-și protejeze emoțiile, să devină administratori ai minții lor și să aibă capacitatea de a-și amplifica potențialul intelectual și de a preveni tulburările psihice.

Capacitatea intelectuală și emoțională

Fără descifrarea codurilor inteligenței nu vom avea *capacitatea* emoțională necesară pentru a iriga dezvoltarea seninătății, a altruismului, a coerenței, a îndrăzelii și a creativității. Cei care își amplifică sănătatea psihică, își rafinează bucuria de a trăi și își eliberează imaginația creatoare nu sunt cei care fac din memoria lor un depozit interminabil de informații, ci cei care se supun celor mai disciplinate antrenamente intelectuale pentru a descifra codurile inteligenței, chiar dacă o fac în mod intuitiv, fără vreo metodologie educațională.

Acesta e marele și inacceptabilul paradox: *de-a lungul istoriei, homo sapiens a învățat să-și descifreze inteligența, pentru a fi activ în teatrul social, dar n-a învățat s-o descifreze pentru a fi activ în teatrul psihic și a-și regiza propria piesă intelectuală.*

Suntem spectatori timizi – când, de fapt, ar trebui să fim actori agili.

Zi de zi, nenumărați oameni, bogați sau săraci, făcând parte din cele mai diferite societăți, sunt victime ale unor sechestrări agresive. Sechestratorii sunt găzduiți înăuntrul lor. Acești oameni își petrec viața claustrați în niște imagini mentale deprimante și în gânduri morbide fabricate clandestin în psihismul lor. Rareori întâlnim un om cu adevărat liber. Încă n-am întâlnit nici unul.

Suntem adesea inerti, tăcuți și reduși la tăcere, în singurul loc unde ar trebui să strigăm și să ne revoltăm. Afișăm un zâmbet social care nu oglindește întotdeauna starea noastră emoțională.

Exemple imaginare, dar foarte reale

Imaginați-vă un vânzător impunător și coerent în munca sa, dar fragil și illogic în psihicul său. Îi trebuiesc ore sau zile ca să ia niște hotărâri pe care oricine le-ar lua în câteva minute, ca de exemplu, cumpărarea unui obiect de îmbrăcăminte, vizitarea unui prieten sau plecarea într-o călătorie. Devine neliniștit și se pedepsește fiindcă nu reușește să ia niște hotărâri elementare. N-a învățat să descifreze, între alte coduri, pe cel al auto-analizei critice.

Imaginați-vă o infirmieră care își tratează, cu mult curaj și afecțiune, pacienții aflați în fază terminală, dar nu are deloc grijă de ea însăși. În fiecare zi se gândește că ar putea avea cancer și, prin urmare, s-ar putea afla în pragul morții, numai că e un cancer imaginar, nu există decât pe tărâmul fanteziei. Aplică îngrijirile cu devotament și în mod aseptice și își alimentează pacienții cu speranță, chiar dacă aceștia se află în pragul morții, dar nu-și oferă și sieși măcar niște fărâme de speranță, deși se află, probabil, departe de a muri. N-a învățat să-și dezinfecteze mintea, n-a învățat să descifreze codul igienei psihice.

Imaginați-vă un elev silitor și activ în sala de clasă, dar al cărui raționament se blochează atunci când se află în fața unui test sau